

ХЕНРИ КАТНЪР, КЕТРИН МУР СКРИВАЛИЩЕТО

Превод от английски: [Неизвестен], —

chitanka.info

Когато стигна до „Нобхъл Роуд“ 16, Толман се беше изпотил. Насила посегна към панела на сигналния номератор. Разнесе се приглушено бръмчене, докато фотоклстките проверяваха и одобряваха отпечатъците от пръстите му, после вратата се отвори и Толман влезе в сумрачния коридор. Хвърли бегъл поглед назад, там където отвъд възвишенията светлините на космодрума образуваха трептяща, бледа мъглявина.

После продължи надолу по стръмния коридор и влезе в уютно обзаведена стая, където дебел сивокос мъж седеше в кресло и въртеше в длани чаша уиски със сода.

— Здравей, Браун. Всичко наред ли е? — в гласа на Толман се долавяше напрежение.

Увисналите бузи на Браун се разтегнаха в усмивка.

— Естествено — отвърна той. И защо да не е? Полицията не е по петите ти, нали?

Толман седна и се зае да си приготви коктейл от напитките върху поставената наблизо масичка. Изпитото му чувствително лице бе мрачно.

— Човек не може да спори с „жлезите си“. Поне на мен така ми действа Космосът. През целия път от Венера дотук непрекъснато очаквах някой да се запъти към мен и да каже: „Полицията ви търси за разпит.“

— Да, но никой не те спря.

— Не знаех какво ще заваря тук.

— Полицаите не очакваха, че ще се отправим към Земята — рече Браун, като прекара безформена лапа през посивялата си коса. — А тона беше твоя идея.

— Да. Психолог консултант на... престъпници. Да не би да искаш да излезеш от играта?

— Не — отвърна откровено Толман. — не и при печалбите, които се задават сега. Това е голям удар.

Браун се ухили.

— Така е. Никой досега не е организирал обири именно по този начин. И изобщо преди нас не е имало поне едно-единствено престъпление, което да е струвало и пукната пара.

— А сега докъде я докарахме? Трябва да бягаме.

— Фърн е намерил напълно безопасно място.

— Къде?

— В Астсроидния пояс. Трябва ни обаче едно нещо.

— Какво е то?

— Атомен енергиен блок.

Толман се слиса. Разбра обаче, че Браун не се шегува. След миг остави чашата на масичката и се навъси.

— Според мен това е невъзможно. Енергийният блок е твърде обемисто нещо.

— Така е — съгласи се Браун. — Само че този ще пътува в Космоса до Калисто.

— Да го отмъкнем? Нямаме достатъчно хора...

— Корабът ще се управлява от трансплант.

Толман наклони глава на една страна.

— Хм. Това не е по моята част.

— Ще има, разбира се, аварийен екипаж. Но ние ще се погрижим за членовете му и ще заемем местата им. След това всичко ще бъде само дреболия — отстраняваме транспланта и бързо преминаваме на ръчно управление. Не казвай, че това не е по твоята част. Фърн и Кънингам ще могат да се справят с техническите въпроси, но преди всичко трябва да установим доколко може да се окаже опасен трансплантът.

— Аз не съм инженер.

Като пренебрегна забележката му, Браун продължи:

— Трансплантът, който ще откара този товар до Калисто, е някогашният Барт Куентин. Ти се познаваше с него, нали?

Толман кимна смаян.

— Разбира се. От години. Отпреди...

— Що се отнася до полицията — ти си чист. Иди и се виж с Куентин. Разпитай го подробно. Установи... Кънингам ще ти обясни какво трябва да установиш. След това ще можем да продължим. Поне така се надявам.

— Но аз не знам... Не съм...

Браун присви вежди.

— Ние трябва да намерим скривалище! Точно сега това е жизнено важно. В противен случай ще трябва да влезем в най-близкия полицейски участък и да протегнем ръце, за да ни сложат белезници. Дотук бяхме умни, но сега трябва да се скрием. Незабавно.

— Да... това е ясно. Но на теб известно ли ти е какво всъщност представлява трансплантът?

— Независим ум, който може да борави с най-различни уреди.

— От техническа гледна точка, да. Виждал ли си някога как трансплант управлява екскаватор? Или дълбачка на Венера? Изключително сложен процес, който при нормални обстоятелства трябва да се управлява поне от десетина души.

— Да не би да намекваш, че трансплантът е свръхчовек?

— Не — отвърна Толман бавно. — Не искам да кажа това. Но си мисля, че ще е по-безопасно да се разправяме с десетина души, отколкото с един трансплант.

— И така — каза Браун — иди в Квебек и виж Куентин. Проверих, сега той е там. Първо поговори с Кънингам. Ние ще разработим подробностите. Това, което трябва да разберем, е какви са способностите на Куентин и кои са уязвимите му места. И дали е телепат, или не. Ти си стар приятел с Куентин, а си и психолог — следователно именно ти можеш да свършиш тази работа.

— Да.

— Трябва да задигнем атомния енергиен блок. И трябва незабавно да се скрием!

Толман бе убеден, че Браун беше намислил всичко това още от самото начало. Дебеланкото бе твърде ловък и достатъчно умен, за да разбере, че в един свят с високо развита техника и тясна специализация обикновените крадци нямат никакви изгледи за успех. Полицейските власти можеха да се обърнат за помощ към науката. Съобщенията дори между отделните планети бяха отлични и бързи. Имаше уреди... Единствената възможност за успешен удар бе да го извършат светкавично и след това веднага да офейкат.

Ударът обаче трябва да се планира. Когато мериш сили с организирана обществена единица, а това е съдбата на всеки крадец, най-мъдро е да се създаде някакво сдружение. Палката няма никакви изгледи за успех срещу пушката. По същата причина всеки як бандит с обречен на бърз провал. Оставените от него следи ще бъдат анализирани — химията, психологията и криминологията ще го заловят и той ще бъде принуден да си признае. Принуден, без да бъдат приложени никакви по-жестоки методи. И така...

И така Кънингам бе електронен инженер. Фърн бе астрофизик. Самият Толман бе психолог. Дългият русоляв Долкуист бе по призвание и по професия ловец, който изцяло се бе слял с револвера и действаше изключително бързо с него. Котън бе математик, а самият Браун — координатор. В продължение на три месеца тази комбинация бе действала безотказно на Венера. После кръгът неизбежно се затвори и членовете на сдружението се промъкнаха обратно на Земята, готови да предприемат следващата стъпка от плана. До този момент Толман не бе знаел в какво се състоеше този план. Той обаче ясно съзнаваше неговата логична необходимост.

В необятната пустош на Астероидния пояс те можеха да се скрият, ако потрябва и завинаги, като се появяват само за да направят някой успешен решителен удар, щом им се удаде възможност. Ако се намират в безопасност, те биха могли да изградят нелегална престъпна организация с широка шпионска мрежа, разпръсната по всички планети — да, това бе неизбежно. И вее пак той се почувства разколебан — как ли ще надхитри Барт Куентин. Той... не беше... вече... човек...

По пътя до Квебек го разяждаше безпокойство. Макар и космополит, той не можеше да се освободи от предварителното напрежение и смущение преди срещата си с Куентин. Да се преструва, че не е имало никаква... катастрофа — ще бъде много явно. И все пак... Спомни си, че преди седем години Куентин притежаваше великолепно мускулесто тяло и се гордееше, че е изкусен танцьор. Що се отнася до Линда, Толман недоумяваше какво е станало с нея. При тези обстоятелства тя не би могла да бъде повече мисис Барт Куентин. Или би могла?

Той наблюдаваше морския път Свети Лаврентий — матова сребриста ивица под снижавания се самолет. Водеха го пилоти роботи, насочвани безупречно по радиото. Само при много свирепи бури управлението на самолета се поемаше от хора пилоти. В Космоса нещата бяха по-различни. Но и там имаше невероятно сложни задачи, с които можеше да се справи само човешкият ум. И то много специален вид човешки ум.

Ум като този на Куентин.

Толман потри тясната си долна челюст и се усмихна вяло, опитвайки се да определи източника на своето безпокойство. И намери

отговора. Дали Куентин в това си ново въплъщение притежава повече от пет сетива? Дали може да долавя реакции, които нормалният човек не може да схване? Ако е така, то с Ван Толман определено е свършено.

Той погледна към съседа си по кресло — Дан Съмърс от „Уайоминг Енджиниърс“, чрез когото се бе свързал с Куентин. Съмърс, русокос млад мъж със ситни бръчици около очите, неочаквано се усмихна.

— Нервен ли сте?

— Би могло да се каже — отвърна Толман. — Тъкмо се чудех колко ли се е променил.

— Резултатите при всеки отделен случай са различни.

Самолетът, направляван по радиото, се спусна по облаците на залеза към летището. Осветените кули на Квебек образуваха несиметрични фигури.

— Значи те наистина се променят?

— Мисля, че физически са принудени. Вие сте психолог, мистър Толман. Как бихте се чувствали, ако...

— Но сигурно има компенсации.

Съмърс се засмя.

— Скромно казано. Компенсации... безсмъртието например е една от тези... компенсации!

— Да не би да го смятате за дар божи? — попита Толман.

— Да. Той ще се задържи на върха на способностите си бог знае колко дълго. Състоянието му няма да се влошава. Отровите на умората автоматично се унищожават с облъчване. Мозъчните клетки не се възстановяват естествено така както... да кажем... мускулната тъкан, но мозъкът на Куентин в своя специално направен калъф не може да пострада от нищо. С разтвора, който употребяваме, атеросклерозата изобщо не е заплаха — по стените на артерията не се отлага калций. Физичното състояние на мозъка се следи и отчита абсолютно точно. Единствените болестни състояния, в които може да изпадне Куентин, са психичните.

— Клаустрофобия... Не. Казвате, че той има зрителни сензори. Следователно има подсъзнателно усещане за пространственост.

— Ако забележите някаква промяна — рече Съмърс — извън напълно нормалните психични промени, които трябва да настъпят за

седем години, ще ми е интересно да узная. Що се отнася до мен — аз израснах заедно с трансплантите. Затова мисля за сменените им механични тела така, както един лекар може да мисли за приятеля си като за сноп от нерви и вени. Мисловната способност е единствената, която има значение, а тя не се променя.

— Вие обаче сте нещо като лекар на трансплантите — рече Толман замислено. — Лаикът може да реагира и по друг начин. Особено щом е свикнал да вижда... лице.

— Липсата на лице никога не ми е правила впечатление.

— А на Куентин?

Съмърс се поколеба.

— Не — рече той накрая. — Сигурен съм, че не му прави впечатление. Той е чудесно моделиран. Приспособяването към живота на трансплант отнема около една година. След това всичко върви като по вода.

— От разстояние съм виждал как транспланти работят на Венера. Но сякаш няма много от тях в Космоса.

— Не ни достигат квалифицирани техници. За да се обучи даден човек да извърши трансплантация, с необходим половин човешки живот. Преди изобщо да започне, той трябва да бъде електронен инженер. — Съмърс се засмя. — Макар че застрахователните компании покриват голяма част от първоначалните разходи.

Толман се обърка.

— Как така?

— Те правят застраховките. За професионален риск, безсмъртие. Да се работи в областта на атомните изследвания, приятелю, е опасно!

На излизане от самолета ги лъхна хладният нощен въздух. Докато вървяха към чакащия автомобил, Толман заговори:

— Ние с Куентин израснахме заедно. Нещастieto го сполетя две години след като бях напуснал Земята и оттогава изобщо не съм го виждал.

— И като трансплант ли? Хм-хм. Да... това е злополучно име. Лепнал го е някой глупак, а е трябвало идеята да се разработи от експертите по пропагандата. За съжаление така си и остана. В края на краищата ние се надяваме да популяризираме... трансплантите. Не сега. Сега сме още в началото. Дотук разполагаме само с двеста и тридесет успешни транспланта.

— А много ли са неуспешните?

— Вече не. В началото... Много е сложно. От първоначалната трепанация до окончателното активизиране и приспособяване — това е най-изтощителната и сложна техническа задача, решавана някога от човешкия мозък. Да направиш съвместими колоиден механизъм и електронна верига — резултатът обаче оправдава усилията.

— В технологично отношение. А какво ли става с човешките стойности?

— От гледна точка на психологията ли? Е-е... Куентин ще ви разкаже как стоят нещата от този ъгъл. А в технологично отношение и половината от нещата не са ви ясни. Никога досега не е бил разработван колоиден механизъм като мозък. И тази разработка не е чисто механична. Синтезът между мислеца жива тъкан и чувствителни механизми е истинско чудо.

— Но е затруднена от ограничението на механизма на мозъка.

— Ще видите. Ето че пристигнахме. Ще вечеряме с Куентин...

Толман се ококори.

— Ще вечеряме ли?

— Да. — В очите на Съмърс проблясна лукаво пламъче. — Не, той не яде стоманени стружки. Всъщност...

* * *

Изненадата, че вижда отново Линда, свари Толман неподготвен. Той не бе очаквал да я види. Не и сега, при изменилите се обстоятелства. Ала тя не беше се променила много — беше все същата сърдечна и приветлива жена, която си спомняше — малко поостаряла, но все така прекрасна и много грациозна. Тя винаги бе притежавала чар. Беше стройна и висока, чудновата прическа от меднокехлибарени букли украсяваше главата ѝ, а в погледа на кафявите очи отсъстваше напрежението, което Толман би могъл да очаква.

Той пое ръцете ѝ с думите:

— Не казвай нищо. Знам откога не сме се виждали.

— Няма да броим годините, Ван — усмихна му се весело тя. — Ще започнем точно оттам, където свършихме. Ще пийнем ли по нещо?

— Не бих отказал — рече Съмърс, — но трябва да докладвам в управлението. Само ще видя Куентин за минутка. Къде е той?

— Там — Линда кимна към една врата и се обърна към Толман.
— И така, май си бил на Венера? Доста те е поопърлило слънцето. Разкажи ми как беше.

— Добре! — той взе шейкьра от ръцете ѝ и внимателно започна да приготвя мартинито. Почувства се неловко. Линда повдигна едната си вежда.

— Да, ние с Барт сме все още женени. Изненадан ли си?

— Мъничко.

— Той си остава Барт — рече тя тихо. — Може да не му личи, но той е човекът, за когото се омъжих. Така че можеш да се успокоиш, Ван.

Той наля коктейлите. Без да погледне към нея рече:

— Щом ти си доволна...

— Знам какво си мислиш. Че това е все едно да имам някаква машина за съпруг. Отначало... е, аз преодолях това чувство. И двамата го преодоляхме, след известно време. Притеснение имаше — предполагам, че и ти ще го изпиташ, когато видиш Барт. — Тя побутна трета чаша към Толман. която той погледна изненадано.

— Да не би...

Тя кимна.

Тримата вечеряха заедно. Толман наблюдаваше поставения срещу него на масата цилиндър с размери 60 на 60 сантиметра и се опита да съзре някаква индивидуалност и интелект в двойните лещи. Не можеше да се отърве от мисълта, че Линда е жрица, която обслужва някакъв чуждоземен идол и тази мисъл го потискаше. Сега Линда пъхаше с вилицата потопени в сос скариди в металната кутийка и ги вадеше с лъжицата, когато усилвателят даваше сигнал.

Толман бе очаквал глух, безизразен глас, но когато Куентин заговореше, синтезаторът придаваше на гласа му дълбочина и тембър.

— Тези скариди могат отново да влязат в употреба, Ван. Ние само по навик изхвърляме продуктите, след като вече са били в моята хранителна кутия. Аз наистина усещам вкуса на яденето, но изобщо нямам слюнкоотделяне.

— Ти... усещаш вкуса на храната!

Куентин се изсмя.

— Слушай, Ван. Не се опитвай да се преструваш, че всичко това ти се струва съвсем естествено. Ще трябва да свикнеш.

— На мен ми трябваше много време, докато свикна — обади се Линда. — Но не след дълго се улових, че си мисля за всичко това като за едно от онези безразсъдства, които Барт винаги обичаше да върши. Спомняш ли си, когато облече бронирания костюм за събранието на управителния съвет в Чикаго?

— И така, да се върнем на въпроса — рече Куентин. — Забравих за какво говорехме, но... разговаряхме за вкусовото усещане. Аз усещам вкуса на тези скариди, Ван. Известни нюанси естествено ми липсват. Най-изтънчените вкусови усещания са вече загубени за мен. Но аз не усещам само сладко и кисело или солено и горчиво. Още преди години механизмите са могли да долавят вкуса.

— Но ти нямаш храносмилане...

— Нито пък болки в стомаха. Загубите на вкусовите нюанси ги компенсират с липсата на стомашно-чревни смущения.

— Нито пък вече се уригваш — обади се Линда. — Слава богу!

— Освен това мога да говоря с пълна уста — рече Куентин. — Аз обаче съвсем не съм въплътеният в механизма свръхмозък, за какъвто ти подсъзнателно ме мислиш, приятелю. Аз не излъчвам смъртоносни лъчи.

Толман се усмихна неловко.

— Така ли си мисля?

— Обзалагам се. Но... — Тембърът на гласа му се промени. — Аз не съм свръхмашина. Вътре в себе си аз нося много човешко и не мисли, че понякога не ми липсват старите времена. Да лежиш на плажа и да усещаш слънцето по кожата си, такива например дребни неща. Да танцуваш в ритъма на музиката и...

— Скъпи — каза Линда.

Гласът отново се промени.

— Да. Именно малките, незначителни неща, които правят пълноценен живота ни. Но сега имам заместители, съответстващи на тези малки неща. Реакции, които е невъзможно да опиша, защото те са... как да ги нарека... електронни вместо познатите ни нервни. Аз наистина притежавам сетивни възприятия, но ги получавам чрез механични органи. Когато импулсите стигнат до мозъка ми, те

автоматично се превръщат в познатите ни символи. Или... — Той се поколеба... — Макар че вече не е същото.

Линда постави парче печена риба в хранителната кутия.

— ИЛЮЗИИ за величие, така ли?

— Илюзии за промяна, но това не е илюзия, любима. Знаеш ли, Ван, когато първоначално се превърнах в трансплант, няхах друга мярка за сравнение освен условната, която вече познавах. Само че тя бе пригодена за човешкото тяло. Когато по-късно усетих импулс от един екскаватор, се почувствах така, сякаш кракът ми се намира върху педала за газта на автомобил. Сега тези стари символи избледняват. Аз... вече усещам... по-пряко, без да превръщам импулсите в някогашните си представи.

— Така е сигурно по-бързо — рече Толман.

— Да. Не е необходимо да мисля за стойността на „пи“, когато получа сигнал „пи“. Не се налага да разрушавам равенството. Аз вече започвам да усещам какво означава самото равенство.

— Срастване с механизма, така ли?

— И все пак аз съм робот. Това обаче не засяга личността и духовната същност на Барт Куентин. — Последва кратко мълчание и Толман видя как Линда хвърли бърз поглед към цилиндъра. След това Куентин продължи със същия тон. — Решаването на задачи ми доставя огромно удоволствие. Винаги ми е доставяло. А и сега вече не решавам само на хартия. Сам изпълнявам цялата задача — от началото до края. Изчислявам приложението й... Ван, самият аз съм машината!

— Машината ли! — възкликна Толман.

— Забелязал ли си някога, когато управляваш автомобил или самолет, как отъждествяваш себе си с машината? Тя се превръща в частица от теб. Аз отивам една крачка по-напред. И има защо. Да предположим, че успееш да овладееш напълно емпатията и мислено заемеш мястото на пациента си, докато се занимаваш с неговия случай. Ето това е огромно удоволствие.

Толман забеляза, че Линда сипва бяло вино в една отделна преграда.

— А изобщо напиваш ли се понякога? — запити той.

Линда сподави смеха си.

— Барт наистина се понапива, но не с алкохол.

— А как?

— Помисли! — в гласа на Куентин се прокрадваше самодоволство.

— Алкохолът се просмуква в кръвта и от там стига до мозъка — може би го заместваш с нещо като венозни инжекции?

— По-скоро бих влял в кръвоносната си система отрова от кобра — рече трансплантът. — Балансът ми на обмяната на веществата е толкова чувствителен и така съвършено устроен, за да го нарушавам, вкарвайки някакви неприсъщи му вещества. Не, аз използвам електрически стимули — индуциран ток с високо напрежение, от който се опивам като от цял литър мескал^[1].

Толман втренчи поглед.

— И това действа като заместител?

— Да. Пушенето и пиенето са дразнителни, Ван. Както и мисленето. Усетя ли психична необходимост от пийване, аз имам устройство, което ми осигурява възбуждащо дразнение и се обзалагам, че то може да достави повече удоволствие, отколкото литър мескал.

— Цитира Хаусман^[2] — рече Линда. — И имитира животни. Със своя тонален механизъм Барт е цяло чудо. — Тя стана. — Ще ме извините ли за малко, но имам работа в кухнята. Макар че кухнята ми е автоматична, в нея все пак има бутони, които трябва да се натискат.

— Мога ли да помогна? — предложи Толман.

— Благодаря, няма нужда. Остани тук с Барт. Искаш ли да ти прикача ръцете, скъпи?

— Не — отвърна Куентин. — Ван може да се погрижи за моята течна храна. Отивай. Линда, Съмърс каза, че скоро ще трябва да се връщам на работа.

— Корабът готов ли е?

— Почти.

Хапейки устни, Линда се спря на вратата.

— Никога няма да свикна с мисълта, че ти управляваш съвсем сам космически кораб. Особено пък с такъв товар.

— Дори корабът да е построен набързо, той пак ще стигне до Калисто.

— Но... авариен екипаж ще има, нали?

— Ще има — отвърна Куентин. — но от него няма да има нужда. Застрахователните компании изискват авариен екипаж. Съмърс свърши добра работа — построи кораба за шест седмици.

— Залепен с дъвка и закрепен с кламери — отбеляза Линда. — Надявам се само да не се разпадне. — Докато тя излизаше, Куентин тихичко се засмя. Настъпи мълчание. И тогава за пръв път Толман почувства, че неговият сътрапезник беше... беше... се беше променил. Защото усети, че Куентин се е втренил в него, а Куентин всъщност го нямаше.

— Бренди, Ван — обади се гласът. — Налей ми малко в кутията. Толман понечи да изпълни молбата, но Куентин го възпря.

— Не от бутилката. Много отдавна не съм смесвал в устата си ром с кока кола. Използвай каничката. Точно така. Хайде. Налей и на себе си и ми кажи как се чувстваш.

— В какво отношение...?

— Не знаеш ли?

Толман отиде до прозореца и се загледа надолу към отразените в Свети Лаврентий светлини.

— Седем години, Куент. Трудно е да свикна с теб в този ти... вид.

— Но аз не съм загубил нищо.

— Нито дори Линда — кача Толман. — Ти си щастливец.

— Тя настоя да остане при мен — рече сериозно Куентин. Нещастиято, което се случи преди пет години, съвсем ме съсипа. Занимавах се с атомни изследвания и имаше рискове, които трябваше да се поемат. Експлозията ме направи на кайма. Не мисли, че ние с Линда не бяхме обмислили това предварително. Отчитахме професионалния риск.

— И въпреки това ти...

— Смятахме, че бракът може да продължи дори ако... След това обаче аз почти настоях за развод. Тя ме убеди, че нещата при нас все още могат да вървят добре. И излезе права.

Толман кимна.

— Аз бих казал същото.

— Това... доста... ми помогна — рече тихо Куентин. — Ти поне знаеш какво бе Линда за мен. Винаги сме живеели в пълно съгласие. И макар че нещата се промениха, ние се приспособихме. — Неочакваният смях на Куентин накара психолога да подскочи. — Аз не съм чудовище, Ван. Опитай се да превъзмогнеш тази мисъл!

— И през ум не ми е минавало подобно нещо — възрази Толман.
— Ти си...

— Какво?

Отново мълчание. Куентин изсумтя.

— За пет години се научих да забелязвам как видът ми въздейства на хората. Дай ми още малко бренди. Все още си представям, че долавям вкуса му на небцето си. Странно колко упорити са асоциациите.

Толман му сипа бренди.

— Значи смяташ, че си се променил само физически?

— А ти ме смяташ за недообработен мозък в метален цилиндър? Но не и за младежа, с когото се напиваше на Трето Авеню. О, разбира се, че съм се променил. Но това е естествена промяна. Няма нищо неестествено в това, че крайниците ми са метални придастъци. Това е само крачка по-далеч от управлението на автомобил. Ако наистина бях някакъв свръхмеханизъм, за какъвто ти подсъзнателно ме смяташ, щях да съм изцяло самовгълбен и да прекарвам всичкото си време в изчисляване на космически уравнения. — Куентин употреби вулгарна ругатня. — А ако беше така, щях да полудея. Защото аз не съм свръхчовек. Аз съм обикновен човек, добър физик, който трябва да свиква с новото си тяло. А то естествено си има своите недостатъци.

— Какви например?

— Сетивата. Или по-скоро липсата на сетива. Аз се постарях да развия множество компенсирани органи. Чета автори, които бягат от действителността, напивам се с електрическо дразнение, дори усещам вкуса, макар че не мога да ям. Гледам телевизионни програми. Старая се да си доставя колкото се може повече удоволствия, равностойни на чисто човешките сетивни удоволствия. Това създава равновесие, което ми е крайно необходимо.

— Сигурно си прав. И има ли полза от всичко това?

— Слушай. Имам очи, които са силно чувствителни към оттенъците на цветовете. Имам приспособления, които се прикрепват вместо ръце — те могат да се настроят дотолкова точно, че да боравят дори с микроскопична техника. Мога и да рисувам, и под друго име аз съм твърде известен карикатурист. Това са ми страничните занимания. Основната ми работа продължава да е физиката. И аз продължавам да я обичам. Ти нали познаваш чувството на истинско удоволствие,

когато решиш някоя задача от геометрията, електрониката, психологията или друга някоя наука? Сега аз решавам задачи безкрайно по-сложни, при които трябва да реагираш за частица от секундата, а освен това се занимавам и с изчисления. Като например полета на космическия кораб. Още малко бренди. Това е питие, което в гореща стая бързо се изпарява.

— Ти си все същият Барт Куентин — каза Толман. — Но се чувствам по-убеден в това, когато съм със затворени очи. Да управляваш космически кораб...

— Не съм изгубил нищо от човешкото у себе си — заяви твърдо Куентин. — Емоционалната основа не се е променила наистина... не ми е приятно като влизаш да ме гледаш с истински ужас, но аз разбирам причината. Ние сме приятели от много години, Ван. Ти може би ще забравиш това преди мен.

Студена пот обля Толман. Ала независимо от думите на Куентин той се почувства убеден, че вече е получил част от отговора, заради който бе дошъл в Квебек. Трансплантът нямаше свръхестествени заложби — не притежаваше телепатични способности.

Естествено, че трябваше да му зададе още въпроси.

Той си сипа пак бренди и се усмихна на матоволъскавия цилиндър, застанал насреща му. Дочуваше как Линда тихичко си пее в кухнята.

* * *

Космическият кораб нямаше име по две причини. Първата беше, че щеше да извърши само един полет до Калисто, а втората беше още по-странна. По-точно казано, това не беше кораб, в който имаше товар, а товар, около който имаше кораб.

Атомният енергиен блок не е обикновен генератор, който би могъл да се демонтира и да се качи на товарен кораб. Той е огромно, мощно, неудобно за превоз обемисто съоръжение. Създаването на такъв блок изисква две години и дори тогава първоначалното му пускане в действие трябва да стане на Земята, в огромния завод за контрол на стандарта, който се разпростира върху територията на седем окръга в Пенсилвания.

Енергийният блок, който изпращаха на Калисто, бе твърде огромен, за да бъде натоварен дори на най-големия кораб от която и да било линия, но той трябваше да бъде откаран на Калисто. Ето защо около атомния блок бе построен кораб. Не беше зле построен, но бе определено нестандартен. В някои случаи проектът се отклоняваше рязко от нормата. Често специалните изисквания се изпълняваха изкусно, но не по общоприетите норми, а така както налагаха обстоятелствата. И тъй като цялостното управление щеше да бъде поверено на транспланта Куентин, за малобройния авария екипаж бяха осигурени само набързо построени кабинни. Не се предвиждаше членовете на екипажа да имат достъп до всичко в кораба освен в случай на авария, а възникването на авария бе почти невъзможно. Корабът всъщност представляваше едно живо цяло.

Трансплантите имаха придагъци устройства, разположени из различните сектори на огромния кораб. Но въпреки това трансплантите бяха специализирани да боравят с уреди, които се намират в непосредствена близост до тях. Те нямаха други сетивни приспособления освен слухови и зрителни. Куентин се бе превърнал просто в съвършен управляващ механизъм на космически кораб. Цилиндърът с мозъка бе внесен на борда на Съмърс, който го постави — някъде! — включи го и с това строителната работа бе приключена.

В 00.00 часа корабът с атомния енергиен блок излетя за Калисто.

На около една трета от пътя до марсианската орбита шестима мъже, облечени в космически костюми, влязоха в огромното помещение, което представляваше истински кошмар за техника.

От един стенен високоговорител се разнесе гласът на Куентин:

— Какво правиш тук, Ван?

— Спокойно — рече Браун. — Това е положението. Сега ще трябва да поработим бързо. Кънингам, намери мястото на съединението. Долкуист, дръж револвера си готов.

— Какво да търся? — попита едрият русоляв мъж.

Браун погледна към Толман.

— Нали си сигурен, че е напълно неподвижен?

— Сигурен съм — отвърна Толман. Очите му шареха наоколо. Имаше чувството, че е гол, изложен на показ пред погледа на Куентин и това не му харесваше.

Мършавият, сбръчкан и мрачен Кънингам се обади:

— Единствено подвижен е самият двигател. Бях сигурен в това още преди Толман да направи проверката. Когато включат един трансплант за дадена работа, той се ограничава само с уредите, които са му потребни за тази работа.

— Добре, не губи време в приказки. Прекъсни веригата.

Кънингам втренчи поглед през стъклото на шлема си.

— Почакай малко. Това не е стандартно съоръжение. Направено е експериментално... импровизирано. Трябва да проследя няколко... хм.

Крадешком Толман напразно се опитваше да зърне зрителните сензори на транспланта. Той знаеше, че някъде иззад този лабиринт от тръби, намотки, жици, решетки и машинарии го наблюдава Куентин. На няколко места задължително щеше да има разклонения на общото зрение — очи, стратегически разположени из помещението.

А тази централна апаратна зала бе наистина огромно помещение. Светлината в нея бе мътно жълтеникава. Приличаше на някаква странна, призрачна катедрала, от чиято гигантска височина шестимата мъже изглеждаха джуджета. Неестествено големите голи решетки бръмчаха и искряха, а гигантските вакуумни тръби злоецо се бяха нагорещили. Високо горе, покрай стените, минаваше метална платформа, висока шест метра и обезопасена с метален парапет. До нея се стигаше по две стълби, поставени на противоположни стени в помещението. Над главите им висеше глобус на звездното небе и от приглушения тътен на страховитата мощ трептеше обеззаразения с хлор въздух.

— Що за пиратство е това? — попита гласът от високоговорителя.

— Можеш и така да го наречеш — рече Браун нехайно. — И се успокой. Нищо лошо няма да ти сторим. Ако успеем да намерим безопасен начин, можем дори да те върнем обратно на Земята.

Кънингам разглеждаше задълбочено някаква мрежа от кабели, като внимаваше да не докосне нещо. Куентин каза:

— Не си струва заради този товар да отвличате кораба. Както ви е известно, не карам радий.

— Аз се нуждая от енергиен блок — обади се рязко Браун.

— Как се качихте на борда?

Браун вдигна ръка, за да избърше потта от лицето си и след като направи гримаси, попита сдържано:

— Откри ли вече нещо, Кънингам?

— Дай ми време. Аз съм само електронен инженер. Тази конструкция е много сложна. Фърн, помогни ми тук.

Притеснението на Толман нарастваше. Той си даде сметка, че след първата забележка на изненада Куентин изобщо не му обръщаше внимание. Някакъв необясним порив го накара да обърне назад глава и да изговори името на Куентин.

— Да — обади се Куентин. — Е? Значи и ти си от тази банда?

— Да.

— И в Квебек умело си ме подпитвал, за да се убедиш, че съм безвреден.

Толман се постара да не издаде вниманието си.

— Трябваше да сме сигурни.

— Така ли? И как се качихте на кораба? Радарът автоматично отклонява кораба от приближаващи тела. Не сте излезли с ваш собствен кораб в Космоса.

— Не, не сме. Очистихме хората от аварийния екипаж и им взехме костюмите.

— Очистихте ли ги?

Толман премести поглед към Браун.

— Какво друго можехме да сторим? В игра голяма като тази не можем да си позволим половинчати мерки. По-късно те биха се превърнали в опасност за нас. Никой друг освен теб и нас няма да узнае за това. — Толман отново погледна към Браун. — Според мен, Куент, най-добре ще е да свържеш съдбата си с нас.

Високоговорителят не обърна внимание на скритата в предложението заплаха.

— За какво ви е притрябвал атомният енергиен блок?

— Избрали сме си един астероид — отговори Толман и извърна глава, за да огледа огромния препълнен търбух на кораба, който му се стори, че леко се полюлява сред мъглата на отровния въздух. Беше почти сигурен, че Браун ще го среже, но дебеланкото не се обади. Помисли си, че е особено трудно да говориш убедително някому, чието местонахождение не ти е известно. — Единствената беда е, че там

няма въздух. С помощта на блока ще можем да си произвеждаме свой собствен въздух. Ще е чудо, ако някой ни намери в Астероидния пояс.

— А после? Грабежи ли?

Толман не отговори. Високоговорителят продължи със сериозен глас:

— Да, за известно време може наистина да се получат добре организирани обири. Достатъчно дълго, за да оплячкосате доста обекти. Никой няма да очаква подобно нещо. Да, с тази идея може и да успеете да офейкате безнаказано.

— Тогава — рече Толман, — щом мислиш така, каква е следващата логична стъпка?

— Не е тази, за която си мислиш. Не бих участвал в играта ви. Не толкова от морални съображения, колкото от желание за самосъхранение. Ще ви бъде непотребен. Само високоразвита цивилизация има нужда от транспланти. На вас ще бъде само в тежест.

— Ако ти дам честната си дума...

— Ти не си едрата риба — прекъсна го Куентин.

Толман инстинктивно погледна пак въпросително Браун. А от високоговорителя на стената се разнесе странен звук, подобен на сподавен смях.

— Добре — рече Толман, свивайки рамене. — Ти естествено не би могъл да минеш така изведнъж на наша страна. Помисли си. Запомни, че ти вече не си Барт Куентин — ти имаш известни механични недостатъци. Тъй като не разполагаме с толкова много време, можем да ти отделим за размисъл, да речем, десет минути, докато Кънингам огледа нещата. След това... — Устните му се изтъниха. — Ако се присъединиш към нас и поведеш кораба под нашите заповеди, ние можем да те оставим да живееш. Но трябва да решаващ бързо. Кънингам ще те открие и ще поеме управлението на уредите. След това...

— Защо си толкова сигурен, че ще бъде открит? — попита спокойно Куентин. — Много добре зная колко ще струва живота ми, щом веднъж кацнем там, където искате да отидете. Вие нямате нужда от мен. Дори и да искате, не можете да ми осигурите необходимото поддържане. Не, аз просто ще се присъединя към екипажа, който вече сте премахнали. Ще ви дам мой собствен ултиматум.

— Ще ни дадеш... какво?

— Стойте кротко, не пипайте нищо, а аз ще кацна на някое усамотено място на Калисто и ще пусна всички ви да избягате — каза Куентин. — Ако не сте съгласни, бог да ви е на помощ!

За пръв път Браун показа, че е слушал какво говори далечният глас. Той се обърна към Толман.

— Блъфира ли?

Толман кимна бавно.

— Сигурно. Той е безвреден.

— Блъфира — обади се Кънингам без да вдигне поглед от работата си.

— Не — каза тихичко високоговорителят. — Не блъфирам. И внимавай с това табло. То е част от свързването на атомния блок. Ако пипаш съединенията и объркаш нещо, ще можеш спокойно да изстреляш всички ни в Космоса.

Кънингам рязко се дръпна назад от лабиринта на жиците, които изпълзваха като змии от бакелита на изолацията. Застанал на известно разстояние от него, Фърн обърна смуглото си лице, за да може да наблюдава

— Спокойно — рече той. — Трябва да сме сигурни в това, което правим.

— Затваряй си устата — изръмжа Кънингам. — Аз знам какво правим. Може би трансплантът се страхува именно от това. Много ще внимавам да не бутна някое съединение, но... — Той млъкна, за да разгледа заплетените жици. — Не, струва ми се, че това тук не е такова. Поне не е от хранващите проводници. Ако прекъсна примерно тази верига... — облечената му в ръкавица ръка се вдигна нагоре, хванала изолирания с гума секач.

Високоговорителят се обади:

— Кънингам, недей!

Кънингам дръпна секача. Високоговорителят въздъхна.

— Тогава ти си първият. Сам си го изпроси!

Толман почувства как стъклото на шлема притисна болезнено носа му. Цялото помещение заподскача шеметно, а той самият позалитна напред. Около него се олюляваха и препъваха разкривени човешки фигури в космически костюми. Браун загуби равновесие и тежко се строполи.

Когато корабът рязко намали скорост, Кънингам бе запокитен сред кълбото от жици. Сега той висеше като хваната в паяжина муха — крайниците, главата, цялото му тяло се тресеше, извиваше и мятеше ожесточено. Дяволският танц ставаше все по-яростен.

— Измъкнете го оттам! — изкрещя Долкуист.

— Не го пипайте! — извика Фърн. — Аз ще изключа енергията... Той обаче не знаеше откъде се изключва. Толман с пресъхнало гърло наблюдаваше как тялото на Кънингам се изпъва, присвива и се тресе в агония. Неочаквано костите му изпращяха.

Тялото на Кънингам подскочаше вече по-отпуснато, а главата му бе увиснала.

— Свалете го — рече троснато Браун, но Фърн поклати глава.

— Кънингам е мъртъв. А това съединение е опасно.

— Как? Мъртъв ли?

Под тънките мустаци устните на Фърн се разтегнаха в тъжна усмивка.

— Всеки човек в епилептичен припадък може да си счупи врата.

— Да — съгласи се Долкуист явно потресен. — Така е, вратът му е счупен. Вижте как му е увиснала главата.

— Ако и през теб мине ток с такава честота и ти ще получиш гърчове — успокой го Фърн.

— Не можем да го оставим да виси там.

— Можем — рече Браун навъсено. — Всички се отдръпнете от стените! — Той се втренчи в Толман. — А ти защо не...

— Кънингим трябваше да прояви малко разум и да не пипа голи проводници.

— Изолираните проводници тук са малко — изръмжа дебеланкото. — А ти каза, че трансплантът е безвреден.

— Казах, че не е подвижен. И че не е телепат. — Толман осъзна, че гласът му прозвуча отбранително.

— Когато корабът усилва или забавя ход, трябва да се чуе сигнал — рече Фърн. — А този път нищо не се чу. Трансплантът сигурно го е изключил, за да не бъдем предупредени.

Те вдигнаха очи към бучащото огромно жълто празно пространство. Клаустрофобия обзе Толман. Стените сякаш щяха да се срутят навътре, да се огънат надолу. Имаше чувство, че се намира в шепата на великан.

— Да разбием очните му клетки — предложи Браун.

— Намери ги — Фърн посочи лабиринта от машинарии.

— Трябва само да изключим транспланта. Да прекъснем проводника му. Тогава той ще умре.

— За жалост — обади се Фърн — Кънингам бе единственият електронен инженер сред нас. Аз съм само астрофизик.

— Няма значение. Дръпваме един проводник и трансплантът се изключва. Това поне можеш да направиш!

Назряваше свада. Ала Котън, дребосъкът с примигващите сини очи, разсея напрежението.

— Математиката... геометрията... те трябва да ни помогнат. Искаме да открием местонахождението на транспланта и... — Той вдигна поглед и се вцепени. — Летим по друг курс — рече накрая той, облизвайки сухите си устни. — Виждате ли този предупредителен сигнал?

Високо над главите им Толман съзря огромния звезден глобус. Върху тъмната му повърхност ясно се забелязваше червена светла точка.

На смуглото лице на Фърн се мярна подигравателна усмивка.

— Разбира се. Трансплантът търси закрила. Земята е най-близкото място, където могат да му окажат помощ. Само че дотогава имаме още много време. Аз не съм техник като Кънингам, но не съм и пълен глупак. — Той не погледна към тялото, ритмично люлеещо се върху жиците. — Не е нужно да проверяваме всяка връзка на борда.

— Добре тогава, заеми се с тази работа — изсумтя Браун.

С тромава от костюма походка Фърн отиде до един четвъртит отвор в пода и втренчи поглед в някаква метална мрежа, която се простираше на два метра под него.

— Точно така. Ето от тук става захранването с гориво. Няма нужда да изследваме връзките по целия кораб. Горивото се доставя по хей онзи там горе тръбопровод. Погледнете насам. Всичко свързано с атомната енергия е очевидно обозначено с червено. Виждате ли?

Те видяха. Тук-там върху оголените пластинки и табла се съзираха загадъчни червени знаци. Имаше и други обозначения — сини, зелени, черни и бели.

— Нека приемем макар и временно това предположение — рече Фърн. — Червеното е за атомната енергия. Синьото... зеленото... хм.

— Тук не виждам нищо, което да прилича на цилиндъра с Куентиновия мозък — обади се внезапно Толман.

— А ти това ли очакваше? — запита подигравателно астрофизикът. — Той е пъхнат някъде в някое топличко гнезденце. За разлика от тялото мозъкът може да понася по-големи ускорения, но въпреки всичко седем „G“ е максималното. А това в случая е благоприятно. Трансплантът не би могъл да издържи повече от нас.

— Седем „G“ — рече замислено Браун. — Това би извадило от строя дори и транспланта. А той трябва да запази съзнание, за да управлява кораба в земната атмосфера. Разполагаме с много време.

— Вече се движим много бавно — намеси се Долкуист.

Фърн хвърли бърз поглед към звездния глобус.

— Май си прав. Оставете ме да си продължа работата. — Той сне от колана си навито въже и се превърза към един от централните стълбове. — Това ще ме предпази от нови злополуки.

— Да се проследи една верига не е чак толкова трудно — рече Браун.

— Обикновено не е. Ала в това помещение какво ли няма — от атомни механизми и радари до кухненска мивка. А тези обозначения са само за улеснение при строителството. Изобщо корабът е построен без предварителен проект. Той е единствен по рода си модел. Аз мога да намеря транспланта, но това ще отнеме време. Ето защо замълчете и ме оставете да работя.

Браун се намръщи, но нищо не каза. По плешивото теме на Котън избиваше пот. Долкуист обви с ръка един от стълбовете и зачака. Толман отново вдигна очи нагоре към балкона, който висете от стените. Върху звездния глобус се виждаше пълзящо кръгче червена светлина.

— Куент — рече той.

— Да, Ван — гласът на Куентин прозвуча леко приглушено.

Браун постави небрежно ръка върху бластера, пъхнат в колана му.

— Защо не се предадеш?

— А вие защо не се предадете?

— Ти не можеш да ни надвиеш. Това че се добра до Кънингам беше чиста случайност. Ние вече сме нащрек — нищо не можеш да ни направиш. Да те открием сега е само въпрос на време. А тогава не

очаквай милост, Куент. Можеш да ни спестиш труда, като ни кажеш къде се намираш. Ние сме склонни да се отплатим за това. Ала намерим ли те без твоя помощ — тогава няма да можеш да правиш пазарлъци. Какво ще кажеш?

— Не — отвърна кротко Куентин.

Изминаха няколко минути в мълчание. Толман наблюдаваше Фърн, който, отпусайки много предпазливо въжето си, изследваше кълбото от проводници, където все още се люлееше тялото на Кънингам.

— Той няма да намери отговора там — рече Куентин — скрит съм твърде добре.

— Но си безпомощен — побърза да отбележи Толман.

— Както и вие. Попитайте Фърн. Ако продължава да си играе с връзките, той може да разруши кораба. Вгледайте се в собственото си положение. Ние летим обратно към Земята. Вземам нов курс, който ще ни заведе до родния пристан. Ако се предадете сега...

— В стария кодекс нищо не е променено — намеси се Браун. — Наказанието за грабежите е смърт.

— От сто години не е имало грабежи. Ако подобно дело се разглежда от съда, може би присъдата ще е различна.

— Затвор? Или поправителен труд? — попита Толман. — Предпочитам да умра.

— Скоростта ни намалява — извика Долкуист, като се вкопчи по-здраво в стълба.

Като наблюдаваше Браун, Толман бе убеден, че дебсланкото знае какво прави. Техническите знания се провалиха, но психологията можеше и да успее. Та Куентин в края на краищата беше мозък на човек.

Първо трябва да се отвлече вниманието му.

— Куент.

Куентин обаче не отговори. Браун направи гримаса и се обърна да наблюдава Фърн. Докато се съсредоточаваше върху връзките и чертаеше схеми в бележника, прикрепен над лакътя му, по смуглото лице на физика се стичаше пот.

След малко Толман почувства, че му се вие свят. Той разтърси глава, осъзнавайки, че корабът е намалил скоростта си почти до нула и

се вкопчи по-здраво в най-близкия стълб. Фърн изруга. Стана му трудно да мести краката си.

След малко изобщо изгуби тази си способност, тъй като корабът мина в свободен полет. Всяка една от петте фигури в космически костюми се държеше здраво с ръце.

— Може и да сме в безизходица — изръмжа Фърн, но това изобщо не спасява транспланта. Аз не мога да работя без гравитация, ала и той не може да стигне до Земята без ускорение.

— Изпратих сигнал SOS — обади се гласът от високоговорителя. Фърн се изсмя.

— Пресметнахме тази възможност с Кънингам, а и ти се беше разприказвал пред Толман. С противометеоритния си радар ти нямаш нужда от сигнален апарат и затова нямаш такъв. — Той огледа апарата, с който току-що бе свършил. — А може би се бях доближил твърде много до правилния отговор, а? Това ли е причината да...

— Ти дори не беше налучкал пътя към него — отвърна Куентин.

— Няма значение... — Отпускайки въжетото след себе си, Фърн се отблъсна от стълба. Той направи примка около лявата си китка и увиснал във въздуха, се зае да изследва плетеницата от проводници.

Ръката на Браун изтърва хлъзгавия стълб и той се понесе свободно като надут до пръсване балон. Толман се отблъсна по посока на оградения с парапет балкон. Хвана металната пръчка с облечените си в ръкавици ръце, залюля се, прехвърли се като акробат и погледна надолу към апаратното помещение, макар и то да не беше всъщност надолу.

— Според мен най-добре е да се предадете — обади се Куентин.

Отправил се към Фърн, Браун прекосяваше плавно помещението.

— Никога — рече той и в същото време върху кораба се стовариха четири „G“. Ускорението не беше напред. Беше в друга, планирана предварителна посока. Фърн се отърва с цената на почти изкълчена китка, но предпазното въже го спаси от смъртоносното гмуркане в неизолираните проводници.

Толман бе повален на балкона. Той видя как от силния удар останалите се сгромолясват на пода. Браун обаче не бе спрял от подовата обшивка.

Когато ускорението връхлетя, той кръжеше из въздуха над отвора на тръбопровода за горивото.

Толман видя как едрото му тяло изчезна през отвора.

Разнесе се неописуем звук.

Долкуист, Фърн и Котън се изправиха с мъка на краката си. Те отидоха предпазливо до дупката и погледнаха надолу.

— Да не би да е... — извика Толман.

Котън се бе извърнал настрани. Долкуист не се помръдна от мястото си — очевидно парализиран, мислеше си Толман, докато не видя как раменете му се затресоха. Фърн вдигна поглед към балкона.

— Той мина през филтровата преграда — рече той. — Тя представлява мрежа с отвори от един инч.

— Проби ли я?

— Не — отвърна решително Фърн. — Не я проби. Той мина през нея.

От четири „G“ и падане от двадесет и четири метра се получаваше нещо наистина ужасно. Толман притвори очи и каза:

— Куент!

— Предавате ли се?

— За нищо на света! В сдружението ни няма такава вътрешна зависимост. Можем да се справим и без Браун.

Толман седна на балкона, хвана се за парапета и провеси крака надолу в празното пространство. Вторачи се в звездния глобус, който се намираще на дванайсет метра вляво от него. Червената точица, която обозначаваше кораба, бе неподвижна.

— Според мен ти вече не си човек, Куент — рече той.

— Защото не използвам бластер ли? Но сега разполагам с най-различни оръжия, с които мога да се сражавам. Аз не си правя илюзии, Ван. Боря се за живота си.

— Все още можем да се споразумеем.

— Казах ти, че ще забравиш за нашата дружба преди мен — рече Куентин. — Сигурно ти е било известно, че това отвличане може да завърши единствено с моята смърт. Но очевидно това не те е вълнувало.

— Не очаквах, че ти...

— Да — прекъсна го високоговорителят. — чудя се дали не би пристъпил към осъществяването на плана дори ако все още имах човешки образ. А що се отнася до дружбата — използвай психологичните си номера, Ван. Ти гледаш на моето механично тяло

като на враг, като на бариера между теб и истинският Барт Куентин. Вероятно ти съзнателно го мразиш и по тази причина желаш да го унищожаш. Макар че заедно с него ще унищожаш и мен. Не знам — може би смяташ, че по този начин ще ме избавиш от онова нещо, което е издигнало бариерата. А забравяш, че в основата си аз съм си все същият.

— С теб играехме шах — рече Толман. — но тогава не унищожавашме пионките.

— Аз съм в шах — възрази Куентин. — Мога да продължа борбата единствено с двата си коня. И ти все още имаш топове и офицери. Можеш да продължиш право към целта си. Предаваш ли се?

— Не! — отсече Толман. Очите му не изпуснаха червената светлина. Видя я как леко потрепна и сграбчи неистово металния парапет. Тялото му политна, щом корабът подскочи. Едната му ръка се отскубна от парапета. Но другата се задържа. Звездният глобус бурно се люлееше. Толман праметна крак през парапета, с мъка се покатери обратно до своето опасно високо място и погледна надолу. Фърн бе все още вързан с предпазното въже. Долкуист и дребничкият Котън се пързалиха по пода, за да се блъснат с трясък в един стълб. Някой изпищя.

Облян в пот, Толман внимателно слезе. Ала докато стигна до Котън, той бе вече мъртъв. Плъзналите във всички посоки пукнатини по стъклото на шлема му и изкривените потъмнели черти на лицето му даваха отговора.

— Блъсна се право в мен — давеше се Долкуист. — Стъклото му се разби о задната част на шлема ми...

Хлорираната атмосфера в херметически затворения кораб бе отнела живота на Котън не леко, но бързо. Долкуист, Фърн и Толман кръстосаха погледи.

— Останахме само трима — заговори русият гигант. — Това не ми харесва. Това никак не ми харесва.

Фърн оголи зъби.

— Значи все още подценяваме тази твар. Отсега нататък се превържете здраво за стълбовете. Не се движете, без да сте се закотвили сигурно. Стойте настрана от всичко, което може да създаде неприятности.

— Продължаваме да летим обратно към Земята — рече Толман.

— Да. — кимна Фърн. — Бихме могли да отворим някой люк и да излезем в открития Космос. И после какво? Имахме намерение да използваме този кораб. Значи трябва да го използваме.

— Ако се предадем... — започна Долкуист.

— Обричаме се на смърт — отсече решително Фърн. — Все още разполагаме с време. Аз проследих някои от връзките. Изключих доста вериги.

— Все още ли смяташ, че можеш да се справиш?

— Да, така смятам. Ала още малко не се пускайте. Ще намеря отговора, преди да навлезем в земната атмосфера.

Толман имаше предложение.

— Мозъците излъчват вълни, които могат да се разпознават. Какво — ако прибегнем до радиогониометър^[3]?

— Ако се намирахме в центъра на Мохавс^[4], това би имало резултат. Не и тук. Този кораб е червив от токове и радиации. Как можем да ги изолираме?

— Нали донесохме някакви апарати. А и тук, навсякъде покрай стените, ги има колкото искаш.

— Включени са. Ще внимавам много да не объркам положението. Бих искал Кънингам да не беше хвърлил топа.

— Куентин съвсем не е глупак — каза Толман. — Той първо докопа електронния инженер и после Браун. След това се домогваше да пипне и теб. Офицер и царица.

— Коего ме превръща в какво?

— В топ. Той ще те пипне, ако успее. — Мъчейки се да си припомни нещо. Толман се навъси. Сети се. Приведе се над бележника на лакътя на Фърн, закривайки с тяло написаното от евентуалните фотоклетки, които може би се намираха по стените и тавана. Той написа: „Куент се напива от ток с висока честота. Става ли?“

Фърн смачка страничката и я накъса непохватно с облечените си в ръкавици ръце. Намигна на Толман и рязко кимна.

— Е, аз ще продължа да действам — рече той и отпусна възето до комплекта апарати, които бяха качили с Кънингам на борда.

Останали сами, Долкуист и Толман се завързаха за два стълба и зачакаха. Нищо друго не им оставаше. Толман бе споменал и преди на Фърн и Кънингам за възможността за високочестоното дразнение, но

тогава те не бяха отдали никакво значение на това сведение. Сега обаче при новите обстоятелства това можеше да се окаже от полза.

Междувременно Толман жадуваше за една цигара. Ала плувнал в пот в неудобния костюм, успя единствено да включи едно вградено приспособление, е чиято помощ глътна таблетка минерални соли и няколко глътки възтопла вода. Сърцето му биеше до пръсване, а в слепоочията си усещаше тъпа болка. Космическият костюм бе неудобен — Толман не бе свикнал да чувства тялото си така сковано.

С помощта на вградения приемник долавяше бръмчащата тишина, нарушавана от лекото шумолене на ботуши, когато Фърн пристъпяше. Толман запримигва при вида на струпаните в безпорядък уреди и притвори очи — от неумолимата жълта светлина, непредназначена за човешкото зрение, дълбоко навътре в очите му се появиха леки нервни пулсации. Някъде в този кораб, помисли си той, вероятно и същото това помещение, се намираше Куентин. Само че добре прикрит. По какъв ли начин?

Да е специално скрит заради крадци? Едва ли. Куентин не бе имал основание да очаква отвличане. Подсигуряването на транспланта с такова отлично скривалище бе чиста случайност.

Но ако успеят, помисли си Толман, да принудят някак си Куентин да разкрие своето местонахождение...

Да се позове на инстинктите? Но размножаването на човешкия род не зависеше от мозъка. Самосъхранението оставаше единствената постоянна величина. На Толман му се прииска да бе довел и Линда със себе си. Тогава той би разполагал с лост.

Ако Куентин бе имал човешко тяло, нямаше да е толкова трудно да намерят отговора. И не би било задължително да стигат до него с насилие. Машиналните мускулни реакции, изпитаните помощници на професионалните магьосници биха довели Толман до целта му. За жалост целта бе самият Куентин — мозък без тяло, поставен в меко подплатен изолиран метален цилиндър. А за гръбначен мозък му служеше проводник.

Ако Фърн успееше да приспособи високочестотния генератор, то би отслабило силите на Куентин. Засега обаче трансплантът бе много, много опасен противник. А освен това беше и безупречно скрит.

Е, не дотам безупречно. Определено не. Защото с внезапно породило се вълнение Толман осъзна, че Куентин не си кротуваше, без

да обръща внимание на похитителите и не поемаше по най-краткия маршрут обратно към Земята. Самият факт, че той се връщаше по същия курс, вместо да продължи за Калисто, показваше, че Куентин търси помощ. А междувременно, прибъгвайки до убийства, той правеше всичко възможно, за да смугне неканените си гости.

Защото Куентин очевидно можеше да бъде намерен.

Ако разполагаха с време.

Кънингам би могъл да го открие. Дори Фърн представляваше заплаха за транспланта. А това означаваше, че Куентин... се страхува.

Толман пое дълбоко въздух.

— Куент — рече той. — Имам предложение. Слушаш ли?

— Слушам — отвърна до болка познатият глас.

— Аз имам отговор, удобен за всички ни. Ти искаш да останеш жив. Ние искаме този кораб. Така ли е?

— Така е.

— Защо да не те спуснем с парашут, щом стигнем атмосферата на Земята. Тогава ще можем да поемем управлението на кораба и отново да се отдалечим. По този начин...

— И Брут е имал възможност да бъде почтен човек — отбеляза Куентин, — но не я е използвал. Нямам ви вече доверие, Ван. Психопатите и престъпниците са напълно безчестни. Те са безмилостни, защото смятат, че целта оправдава средствата. Ти си психолог на психопати, Ван, и точно поради тази причина за нищо на света не бих ти се доверил.

— Поемаш много голям риск. Ако ние наистина открием онази връзка, която търсим, нали знаеш, че тогава няма да има пазарлъци.

— Ако.

— До Земята има още много път. Сега вземаме предпазни мерки. Не ще можеш да убиеш вече никого от нас. Ние просто ще продължим да работим усърдно, докато те открием. Е, какво ще кажеш за това?

— Предпочитам да рискувам — отвърна след кратко мълчание Куентин. — Познавам технологическите стойности по-добре от човешките. Докато завися от познанията в моята област, аз ще съм в по-голяма безопасност отколкото, ако се опитам да се занимавам с психология. Аз знам коефициентите и косинусите, но не познавам добре колоидния механизъм, скрит в черепа ти.

Толман наведе глава — по носа му се стичаше пот и капеше по вътрешната страна на зрителното му стъкло. Внезапно почувства клаустрофобия — страх от тесните предели на костюма и страх от побемистия затвор, какъвто представляваше помещението и самият кораб.

— Кръгът на възможностите ти е стеснен, Куент — изрече той с прекомерно висок глас. — Нямах голям избор на оръжия. Не можеш например да създадеш атмосферно налягане в това помещение, иначе вече да си го направил и да си ни смазал.

— И заедно с това да унищожа и жизненоважни съоръжения. Освен това тези костюми могат да издържат на много голямо налягане.

— Твоят цар е все още в шах.

— Както и твоят — рече спокойно Куентин.

Фърн отправи към Толман вял поглед, в който се четете одобрение и едва доловимо тържество. Под тромавите ръкавици, боравещи с най-фини инструменти, връзката започваше да придобива форма. За щастие по-скоро ставаше въпрос за преправяне, отколкото за нова направа, защото иначе времето нямаше да им стигне.

— Забавлявайте се — каза Куентин. — Ще стоваря възможно най-високата гравитация, която можем да понесем.

— Нищо не усещам — каза Толман.

— Най-високата, която можем да понесем, а не най-високата, която мога да задействам. Продължавайте да се забавлявате. Вие няма да победите.

— Така ли?

— Ами помислете сами. Докато стоите завързани на едно място, вие сте сравнително в безопасност. Но започнете ли да се движите; аз съм в състояние да ви унищожа.

— А това означава, че трябва да се движим в някаква по-сока, за да стигнем до теб. нали така?

Куентин се изсмя.

— Не съм казал такова нещо. Аз съм скрит добре. Изключете тази възможност.

Ехото от този вик отекна многократно в сводестия таван, разтърсвайки въздуха с цвят на кехлибар. Толман нервно подскочи.

Той срещна погледа на Фърн и зърна усмивката на астрофизика.

— С това го уцелихме — рече Фърн. За известно време настъпи тишина.

Корабът рязко подскочи. Честотният индуктор обаче бе здраво закрепен, така както и мъжете бяха здраво завързани със своите въжета.

— Изключете го — повтори Куентин. Не владееше напълно гласа си.

— Къде си? — попита Толман.

Отговор не последва.

— Ние можем да почакаме, Куент.

— Чакайте тогава! Аз не... Аз не изпитвам страх за собствената си личност. Ето едно от предимствата да си трансплант.

— Висок коефициент на дразнимост — промърмори Фърн. — Действа бързо.

— Хайде, Куент — заговори убедително Толман. — У теб все още съществува инстинктът за самосъхранение. Това едва ли може да ти е приятно.

— Твърде... приятно ми е — изрече Куентин на пресекулки. — Само че няма да ми подейства. Винаги съм издържал на пиене.

— Това обаче не е пиене — възрази Фърн. Той докосна една скала.

Трансплантът се изсмя. Толман отбеляза със задоволство, че той не контролира вече речта си.

— Няма да ми подейства, казвам ви. Много съм... умен за вас.

— Така ли?

— Така. Вие не сте малоумни — нито един от вас. Може би Фърн е добър техник, но не достатъчно добър. Спомняш ли си, Ван, че в Квебек ме попита дали съм се променил. Казах ти, че не съм. Сега обаче установявам, че съм бил на грешно мнение.

— В какъв смисъл?

— Никакво отклоняване на вниманието — Куентин говореше прекалено много — признак на опияняване. — Мозъкът в едно тяло никога не може напълно да се съсредоточи. Той е твърде много зает със самото тяло. А това го превръща в несвършен механизъм. Много ограничен, за да бъде продуктивен. Дишането, кръвообращението — всички тези системи му пречат. Дори навикът да се диша представлява отклоняване на вниманието. Докато сега моето тяло е корабът, но той е

съвършен механизъм. Действа с максимален коефициент на полезно действие. Следователно и моят мозък е по-полезен.

— Свръхчовек.

— Свръхпродуктивен. По-способният мозък обикновено бие на шах, защото е в състояние да предвиди възможните гамбити. Аз се досещам за всяко нещо, което вие можете да предприемете. А вие сте в много неизгодно положение.

— Защо?

— Защото сте хора.

Самоизтъкване, помисли си Толман. Дали това не бе ахилесовата му пета? Вкусът на успеха очевидно бе свършил своята психологична работа, а електронният заместител на алкохолното опиянение бе премахнало задръжките. Напълно логично. След пет години черен труд, колкото и необикновен да беше той, положението неочаквано се промени и тази промяна от деен в бездеен, от механизъм в главен герой можеше да се окаже катализаторът. Неговото аз. И замъглен разсъдък.

Защото Куентин не беше свръхмозък. Съвсем определено не беше. Колкото е по-висок коефициентът на интелигентност, толкова по-малка е нуждата от самооправдание, била тя пряка или непряка. И странно, Толман внезапно се почувства освободен от всякакви угризения. У истинския Барт Куентин никога не биха се появили параноидни мисли.

И така...

Куентин произнасяше думите ясно, без изобщо да ги слива. Само че сега вече не говореше с меко небце, език и устни и през струя въздух. Тоналният контрол бе очевидно вече променен и гласът на транспланта варираше от лек шепот почти до крясък.

Толман се ухили. Стана му някак си по-добре.

— Ние сме хора — рече той, — ала все още сме трезви.

— Глупости. Погледни предупредителния сигнален уред. Ние се приближаваме към Земята.

— Я стига, Куент — каза отегчено Толман. — Ти блъфираш, а и на двамата ни е известно, че блъфираш. Не можеш да издържаш на неограничено количество висока честота. Не губи време и се предавай.

— Вие се предайте — отвърна Куентин. — Виждам всичко, което правите. Във всеки случай корабът гъмжи от капани. Трябва само да

наблюдавам оттук, отгоре, докато от всички ви остане само един. Аз планирам играта си предварително, всеки гамбит е пресметнат така, че да постави в мат един от вас. За вас няма никаква надежда. За вас няма никаква надежда. За вас няма никаква надежда.

Оттук, отгоре, мислеше си Толман. Къде отгоре? Той си припомни забележката на дребния Котън, че геометрията би могла да помогне, за да бъде открит трансплантът. Сигурно. Геометрията и психологията. Раздели кораба на две, раздели го на четири, продължавай да разделяш получените части...@

Не е необходимо. „Отгоре“ беше ключовата дума. Толман се хвана за нея с жар, която не личеше, ако се съдеше по лицето му. „Отгоре“, както можеше да се предположи, съкращаваше наполовина пространството, което трябва да претърсват. Разположените по-ниско места в кораба можеха да бъдат изключени. Сега трябваше да разполови горния сектор, като използва, да кажем, звездния глобус за разделяща линия.

Трансплантът, разбира се, притежаваше зрителни клетки разпръснати из целия кораб, ала Толман реши като начало, че Куентин мисли за себе си като за поставен в някакво определено място, а не разпръснат из целия кораб и ограничен единствено в местата, където има вградено око. В собствените си представи човек смята, че там, където е главата му, там е и местонахождението му.

Следователно Куентин можеше да вижда червената точица върху звездния глобус, но това не означаваше задължително той да е разположен в стена с лице към същата тази половина на глобуса. Трансплантът трябваше да бъде търсен с оглед неговата действителна физическа връзка с предметите в кораба, ала щеше да е трудно, защото това би могло да се осъществи най-добре чрез зрението — нормалната, най-важна връзка на индивида с обкръжаващата го среда. А зрението на Куентин бе едва ли не всемогъщо. Той виждаше всичко.

Все някак си трябваше да го открият.

Един словесно-асоциативен тест би свършил работа. Но той предполагаше сътрудничество. А Куентин не беше толкова пиян!

Никакъв извод не можеше да се направи дори и да се разбере какво вижда Куентин, тъй като мозъкът му не беше задължително в близост до някое от очите му. А как можеше да бъде накаран Куентин да даде точните отговори освен чрез така явно прекия разпит.

Беше невъзможно, мислете си Толман с безнадеждно чувство на немощен гняв. Гневът му нарасна, по лицето му изби пот — у Толман се надигна болезнена омраза към Куентин. Всичко това бе по вина на Куентин — фактът, че Толман стои тук пристегнат в този омразен космически костюм, затворен в огромния, подобен на смъртоносен капан кораб. По вина на някаква си машина...

Внезапно той прозря начина.

Всичко, разбира се, щеше да зависи от това, доколко бе пиян Куентин. Толман погледна Фърн, попита го с очи, в отговор Фърн натисна някакъв бутон и кимна.

— Проклети да сте — прошепна Куентин.

— Глупости — рече Толман. — Нали загатна, че вече не притежаваш никакъв инстинкт за самосъхранение.

— Аз... не съм...

— Вярно е, нали?

— Не! — отвърна на висок глас Куентин.

— Ти забрави, че съм психолог, Куент. Трябваше по-рано да се досетя. Още преди да те видя книгата бе отворена и готова за прочит. Още като видях Линда.

— Не споменавай Линда.

Толман за миг си представи пияния, изтерзан мозък, укрит някъде в стените — сюрреалистичен кошмар.

— Естествено — рече той. — На теб самия не ти се иска да мислиш за нея.

— Млъкни!

— Нито пък ти се иска да мислиш за себе си, нали така?

— Какво се опитваш да постигнеш. Ван? Да ме подлудиш ли?

— Не. — отвърна Толман — Просто цялата тази история ми втръсна, омръзна и опротивя; тези преструвки, че ти си Барт Куентин, че си все още човек и че можем да преговаряме с теб на равни начала.

— Сделка няма да има...

— Нямах това предвид и на теб ти е съвсем ясно. Аз просто разбрах какво представляваш. — Той остави думите, да увиснат в замъгленото помещение. Представи си, че долавя тежкото дишане на Куентин, макар и да знаеше, че това бе само въображение.

— Ван, моля те, млъкни! — рече Куентин.

— Кой ме моли да замълча?

— Аз.

— А ти какво си?

Корабът подскочи. Толман едва не загуби равновесие. Прикаченото за стълба въже го спаси. Той се изсмя.

— Бих те съжалил, Куент, ако това наистина си ти. Ала не си.

— Няма да се хвана на никакъв номер.

— Може и да е номер, но е истина. И ти самият си си задавал този въпрос. Съвсем сигурен съм в това.

— Какъв въпрос съм си задавал?

— Този, дали все още си човек — отвърна спокойно Толман. — Ти си вещ. Механизъм. Механична играчка. Сива пореста мръвка в кутия. Ти наистина ли си помисли, че бих могъл да привикна с теб в този ти вид? Че бих могъл да те отъждествя с предишния Куент? Та ти нямаш лице!

От високоговорителя се разнесоха някакви звуци. Сякаш идваха от машина. След това...

— Млъкни — повтори почти жалко Куентин. — Ясно ми с какво се стремиш да направиш.

— А ти не искаш да застанеш с лице към истината. Само че рано или късно ще ти се наложи да се изправиш с лице към нея, без значение дали ще ни убиеш сега или не. Нашата... работа... е само отделен епизод. Ала мислите в твоя мозък ще продължават да набъбват и да набъбват. И ти ще продължаваш да се променяш и да се променяш. Ти и без това вече много си се променил.

— Ти си луд — каза Куент. — Аз не съм... чудовище.

— Така ли си мислиш, а? Погледни на въпроса логично. Досега не си се осмелявал да направиш това, нали? — Толман вдигна облечената си в ръкавица ръка и заизброява на пръсти своите доводи. — Ти много отчаяно се стараеш да не изтървеш онова нещо, в което си се вкопчил — човешката природа, към която наследствено принадлежиш. Ти се държиш здраво за условностите с надеждата, че те ще ти заменят действителността. Защо се преструваш, че ядеш? Защо държиш да пиеш бренди от чаша? Много добре ти е известно, че със същия успех би могло да ти се влее и с консервена кутия.

— Не. Не! Това е от естетична...

— Измишльотини! Мъкнеш се на представления. Четеш. Преструваш се, че си достатъчно човек, за да бъдеш карикатурист.

Всичките тези преструвки са само отчаян, безнадежден опит да задържиш нещо, което вече си е отишло от теб. Защо чувстваш необходимост от гуляи? Ти си зле приспособен, защото се преструваш, че си все още човек, а вече не си.

— Аз съм... точно така, нещо по-добро...

— Може би... ако си се родил механизъм. Но ти си роден човек. Имаше човешко тяло. Имаше очи, коса и устни. Линда сигурно си спомня това, Куент. Трябвало е да настояваш за развод. Виж, ако от експлозията бе останал само инвалид, тя би могла да се грижи за теб. Ти би имал нужда от нея. А при сегашното си положение ти си самостоятелно, снабдено с всичко необходимо съоръжение. Трябва да признаеш, че и тя се преструва добре. Старая се да не мисли за теб като за „луд пумпал“. Като за машинарийка. Като за топчица слизеста клетъчна тъкан. Сигурно не ѝ е леко. Тя те помни такъв, какъвто беше.

— Тя ме обича.

— Съжالياва те — рече безжалостно Толман.

Сред бучащата тишина червената точица прекосяваше пълзешком глобуса. Езикът на Фърн се подаде навън и облиза устните му. С присвити очи Долкуист стоеше и тихо — мълком наблюдаваше.

— Да — продължи Толман, — приеми този факт. И погледни в бъдещето. Тези твои колелца и бурмички съвсем ще те объркат. Накрая дори няма вече да си спомняш, че някога си бил човек. Тогава ще бъдеш и по-щастлив. Защото не можеш да се държиш вечно за човешката природа, Куент. Тя ти се изплъзва. Ти можеш да продължаваш да се преструваш още известно време, но накрая този въпрос няма да е вече от значение. Ти ще си доволен, че си механична играчка. Ще съзираш красота в машината, но не и в Линда. А може би това вече е станало. Може би Линда знае, че е станало. Сигурно и ти знаеш. Ти си безсмъртен. Но аз не бих приел такова безсмъртие дори да ми го дават даром.

— Ван...

— Аз все още съм Ван. Но ти си машина. Не се спирай и ни убий, щом искаш и щом можеш да го направиш. После се върни на Земята и когато отново видиш Линда, вгледай се в лицето ѝ. Вгледай се в него, когато тя не подозира, че я наблюдаваш. Лесно можеш да го сториш. Инсталирай някоя фотоклетка в лампа или нещо подобно.

— Ван... Ван!

Толман отпусна ръце по тялото си.

— И така. Къде се намираш?

Мълчанието продължаваше, докато един недоловим за слуха въпрос жужеше из жълтеникавия въздух на огромното помещение. Въпросът, който вероятно изпълва съзнанието на всеки трансплант. Въпросът за цената.

На каква цена?

Пълна самота, тъжното осъзнаване, че старите връзки се късат една по една и че на мястото на живата, топла човешка природа ще остане... едно чудовище.

Да, той си бе задавал този въпрос — трансплантът, който навремето беше Барт Куентин. Беше се питал, докато гордите огромни съоръжения, които представляваха тялото му, чакаха готови да се задействат.

Променям ли се? Все още ли съм Барт Куентин? Или те, хората, гледат на мен като на... Какви ли чувства наистина изпитва вече към мен Линда? Дали съм...

Дали съм... машина?

— Качи се на балкона — каза Куентин. Гласът му прозвуча необичайно посърнало и глухо.

Толман махна рязко с ръка. Фърн и Долкуист се размърдаха. Заизкачваха се, всеки по отделна стълба от противоположни страни на помещението, но предпазливо, завързвайки въжето към всяко стъпало.

— Къде е мястото? — попита кротко Толман.

— Южната стена... За ориентация използвайте звездния глобус. Можете да стигнете до мен... — Гласът заглъхна.

— Да?

Мълчание.

— Да не би да умира? — провикна се Фърн.

— Куент!

— Да... Към средата на балкона. Ще ви кажа, когато стигнете мястото.

— Полека — Фърн предупреди Долкуист. Той намота въжето си около парапета на балкона и се надвеси предпазливо напред, обхождайки с очи стената.

С една ръка Толман избърса замъгленото си зрително стъкло. По лицето и хълбоците му се стичаше пот. Пълзящата жълта светлина и

зловещото мълчание на двигателите, които би трябвало да реват гръмовито бяха изопнали непоносимо нервите му.

— Тук ли? — извика Фърн.

— Къде е мястото, Куентин? — запита Толман. — Къде си?

— Ван — заговори Куентин. В гласа му се долавяше ужасно страдание. — Сигурен съм, че не говореше сериозно. Сигурен съм. Не е възможно. Това е... аз трябва да знам! Мисълта ми е за Линда.

Толман потрепера. Той облиза устни.

— Ти си механизъм, Куент — рече той твърдо. — Ти си механична играчка. Убеден си, че никога не бих се опитал да те убия, ако ти все още беше Барт Куентин.

И тогава най-неочаквано Куентин се разсмя.

— Дръж се сега, Фърн! — изкрещя той и ехото се заудря и забуча из сводестото помещение. Фърн се вкопчи в парапета на балкона.

Това бе съдбоносна грешка. Въжето, с което бе вързан за същия този парапет се превърна в капан, защото той не съзря опасността навреме, за да се отвърже.

Корабът подскочи.

Беше гениално изчислено. Фърн бе отхвърлен към стената и задържан от въжето. Едновременно с това огромният звезден глобус се залюля като гигантско махало. При сблъсъка преряза мигновено въжето на Фърн.

От люлеенето стените се тресяха.

Толман се държеше здраво за един стълб и не сваляше очи от глобуса. Люлееше се напред-назад по намаляваща дъга. От глобуса плисна и закапа някаква течност.

Толман съзря шлема на Долкуист, който се появи над парапета. Долкуист изкрещя:

— Фърн!

Отговор не последва.

— Фърн! Толман!

— Тук съм — обади се Толман.

— Къде е... — Долкуист завъртя глава и се взря в стената. Той изпищя.

От устата му се посипа циничен брътвеж. Той издърпа бластсра от колана си и се прицели надолу в купчината уреди.

— Долкуист! — изкрещя Толман. — Почакай!

Долкуист не чуваше.

— Ще разбия кораба — изкряска той. — Ще го...

Толман извади собствения си бластер, насочи дулото към стълба и простреля Долкуист в главата. Видя как тялото се надвеси над парапета, прекатури се и се плъсна върху подовата настилка. После Толман се търкулна ничком и остана да лежи така, хълцайки жално и отчаяно.

— Ван — обади се Куентин.

Толман не отговори.

— Ван!

— Какво!

— Изключи индуктора.

Толман се изправи, отиде с неуверена стъпка до уреда и изскубна жиците. Не си направи труда да потърси по-удобен начин.

До приземяването на кораба измина доста време. Бръмчащите вибрации на двигателите замряха. Огромното мрачно апаратно помещение изглеждаше необичайно пусто.

— Отворих един шлюз — рече Куентин. — Денвър е на около осемдесет километра на север. На около шест километра в същата посока минава автомагистрала.

С покрушено лице Толман стана и се огледа.

— Ти ни надхитри — промълви той. — През цялото време ни разиграваше както си искаш. Моята психология...

— Не — прекъсна го Куентин. — Ти почти успя.

— Какво...

— Ти наистина не ме смяташ за машина. Преструваше се, но една думичка ме спаси. Когато проумях какво бе казал, дойдох на себе си.

— Какво съм казал?

— Да. Че ти никога не би се опитал да ме убиеш, ако все още съм бил Барт Куентин.

Толман бавно смъкваше космическия костюм от себе си. Свеж, чист въздух вече изтласкваше отровната атмосфера на кораба. Зашеметен, той тръсна глава.

— Не разбирам.

Смехът на Куентин огласи помещението с топли, човешки звуци.

— Машината може да бъде спряна или повредена. Ван — рече той. — Ала тя не може да бъде убита.

Толман не каза нищо. Вече се бе освободил от неудобния костюм и припряно се обърна към изхода. Погледна назад.

— Вратата е отворена — каза Куентин.

— Ти ме пускаш да си отида?

— В Квебек ти казах, че ще забравиш за нашето приятелство преди мен. По-добре е да побързаш, Ван, докато все още има време. От Денвър сигурно вече са изпратили вертолети.

Толман хвърли един въпросителен поглед към огромното помещение. Безупречно скрит сред тези мощни съоръжения се намираше малък метален цилиндър, сгъстен и смълчан в своето скривалище. Барт Куентин...

Усети как гърлото му пресъхна. Преглътна, отвори уста и отново я затвори.

Завъртя се на пета и излезе. Леките му стъпки заглъхнаха.

Сам в смълчания кораб, Барт Куентин очакваше техниците, които щяха да ремонтират тялото му за полета до Калисто.

---

[1] Мексиканска ракия, приготвена от кактус. ↑

[2] Лорънс Хаусман (1865–1943) английски писател, художник и драматург. ↑

[3] Радиоприемник, който засича посоката на предаващата станция. ↑

[4] Пустиня в югоизточна Калифорния. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.